

BIJZONDER PARCOURS

Bijzonder bijzonder. Het is een buitenkansje voor fotoliefhebbers die de betreden paden willen verlaten en andere urban explorers. HET TRAJECT CHARLEROI-MARCHIENNE MET DE BOVENGRONDSE METRO dompelt u onder in indrukwekkend industrieel erfgoed dankzij het universum van de street art. U zult onder de indruk zijn van de landschappen die zo uit de schilderijen van Pierre Paulus, een bewonderaar van het Zwarte Land, geplukt lijken te zijn en van de vergankelijke werken van hedendaagse kunstenaars.

DUUR VAN DE METRORIT:
15 MINUTEN.

TIP

Lees deze folder alvorens u aan uw rit begint want het landschap glijdt snel voorbij! U zult wellicht niet de tijd hebben om aan beide kanten te kijken. Wij raden u aan u aan de rechterkant te zetten. Dit belet niet dat u ook eens naar links kunt kijken en u eens in een bocht kunt omdraaien om een ander zicht te krijgen.

KEER TE VOET NAAR CHARLEROI TERUG via het jaagpad, de RAVel, dat rechtstreeks naar het station van Charleroi Sud leidt. U gaat langs de vertrouwelijke fabriek van Air Liquide lopen, maar ook langs de impressionante grijperkranen van Industrieel, muren met kleurrijke graffitiwerken, de overweldigende roestkleurige installaties van Carsid en de hete metaalbrij van Thy-Marcinelle alvorens de sluis van Marcinelle en het station te bereiken en dat allemaal langs de Samber.

PARCOURS TE VOET OF MET DE FIETS:
4,6 KILOMETER.

INFO: METROLIJNEN

M1 of M2 Charleroi-Anderlues, tot aan het station Moulin.
Vertrek: metrostation Sud (Charleroi Gare du Sud)
of station Beaux-Arts.

HOE DIKWILS RIJDT DE METRO UIT:

van maandag tot vrijdag: 4 trams per uur.
zaterdag, zondag, feestdagen, juli en augustus: 2 trams per uur.

TARIEF VAN DE METROTICKETS:

Ticket "next": € 2,50, geldig voor 60 minuten.
€ 5,00, geldig voor 1 dag.

De tickets worden in ieder metrostation verkocht aan de ticketautomaten. Geen verkoop in de tram.
www.infotec.be

De prijzen worden informatief meegedeeld en de uitgever kan er niet aansprakelijk voor worden gesteld.

DIENST VOOR TOERISME VAN CHARLEROI

MAISON DU TOURISME

Place Charles II, 20 - 6000 Charleroi
Tel.: +32(0)71 86 14 14
maison.tourisme@charleroi.be
www.charleroi-tourisme.be

INFO TOURISME

Gare du Sud
6000 Charleroi
Tel.: +32(0)71 31 82 18

FOTO'S: Ville de Charleroi, Jean-Pierre Coqlet, Christophe Janssens, Jean-François Laurent, Francis Pourcel, Gina Santin, Mireille Simon, Andrej Radulovic.

REPRODUCTIE VERBODEN ZONDER DE TOELATING VAN DIENST VOOR TOERISME
ONTWERP: Dienst voor Toerisme van Charleroi 2018.

Verantwoordelijke uitgever: Christophe Ernotte, dd. Directeur Generaal f.f. –
Hôtel de Ville – Place Charles II, 14-15 – 6000 Charleroi

CHARLEROI OP ONTDEKKING

NL

WESTPOORT BOVENGRONDSE METRO STREET ART

AAN DE OEVERS VAN DE SAMBER

VERTREK IN HET METROSTATION VAN GARE DU SUD

STATION CHARLEROI SUD

De spoorlijn Charleroi-Brussel werd geopend in 1843. Het huidige **Gare du Sud** (Zuidstation) dateert van 1874.

STATION VILLETTE

Aan uw rechterkant heeft u zicht op de Samber, de eerste gekanaliseerde rivier in België (1829) en op de Koning Boudewijnbrug, die in art deco opgericht werd. Het kunstwerk wordt bekroond door twee **standbeelden van Constantin Meunier**: *Le forgeron au repos* (De rustende smid) en *Le mineur accroupi* (De gehurkte mijnwerker). Aan de horizon ziet u de terril van de Boubier van Châtelet, de hoogste in Wallonië. Daarna gaat de lijn ondergronds.

STATION OUEST

U bevindt zich onder het gare de l'Ouest (Weststation), met versieringen van Charles Szymkowitz, een plaatselijke bewoner en kunstenaar met naam en faam.

STATION BEAUX-ARTS

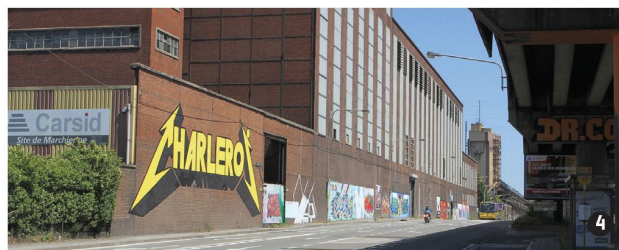
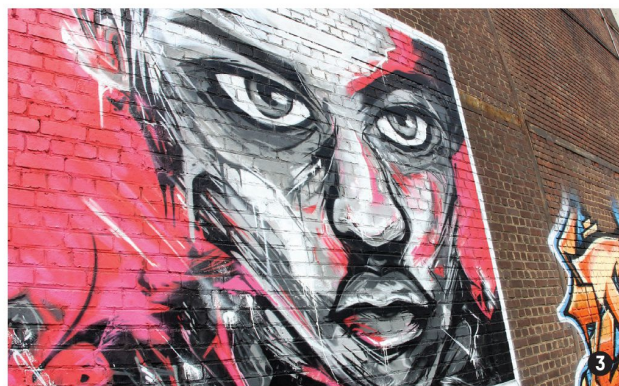
Binnen in het station herinneren een oude groene tram en zijn bagagewagen aan het vroegere Charleroi met zijn streektrams (1984). U verlaat de tunnel. Rechts ziet u in de verte het nieuwe **Marie Curie-ziekenhuis**. Links ziet u **Charleroi Expo**, het tentoonstellingspaleis met zijn Géode, een congrescentrum. Dit werd in 1954 opgericht op een vroegere terril en zal voor 2020 volledig gerenoveerd worden. De muren van de Géode zijn versierd met een street artcreatie van Maya Hayuk (fellevleuren en complexe symmetrie). Mis **Bisous M'Chou** niet, dat Charleroi volledig typeert op de gevel van Charleroi Expo, een werk van de New Yorkse kunstenaar Steve Powers. Deze twee graffitiwerken werden gecreëerd in 2014, ter gelegenheid van het urban artfestival "Asphalte#1".

STATION PIGES

Achter het station duikt de metro in de terril des Piges.

STATION DAMPREMY

De metro duikt letterlijk op uit de met gras begroeide terril de la Blanchisserie en rijdt aan uw rechterkant langs de **Sint-Ghislainkapel**, een beschermd bouwwerk, met zijn gotisch koor uit de 16de eeuw. Daarna heeft u zicht op het kanaal Charleroi-Brussel, dat van 1827 tot 1832 uitgegraven werd en verbonden is met de Samber. Rechts tekent de westerse **terrilketen** van Charleroi (Saint-Théodore, Saint-Charles, Bayemont, Martinet en Trou Barbeau) zich af aan de horizon.

Vervolgens treedt u het **verbazingwekkende en spectaculaire universum van de staalindustrie** binnen en rijdt u langs de fabrieken van Carsid en Industeel. Rechts ziet u heel kleurrijke graffiti van tijdens het festival **"This Land"** in mei 2014, die de industriële omgeving opwaarderen dankzij de thema's rond kunst, cultuur, gastvrijheid, stadsplanning, integratie, identiteit en industrie (foto's 1, 2, 3, 4). Dit reusachtige flip book werd aangestuurd door de kunstenaar Benito Artoy, die aan het hoofd van een tiental graffitikunstenaars stond. In de buurt staat ook de nieuwe elektriciteitscentrale (gas- en stroomturbine).

STATION PROVIDENCE

De hoogovens van de voormalige fabrieken van de Providence (1832) herleven dankzij de **Rockerill**, hét culturele centrum van Charleroi, die te herkennen is aan een reusachtige vinylplaat op een oranje achtergrond.

U komt aan de **tuibrug** over de Samber.

Alvorens het **brugje van de Eau-d'Heure** te bereiken en geleidelijk af te dalen naar de waterkant, waarbij u de indruk krijgt "met de voeten in het water" te zitten, krijgt u eerst nog de Sint-Mariakerk van Marchienne, een moskee en de terril van Monceau-Hameau te zien.

STATION DE CARTIER

Op de muur van dit ondergrondse station toont een ets het Marchienne-au-Pont uit de 16de en 18de eeuw.

De metrolijn komt weer aan de oppervlakte en rijdt langs het gemeentepark met zijn opmerkelijke bomen. Aan de rechteroever van de Samber staat een toren van de voormalige kasteelhoeve de Cartier, die ingericht is als relais en iets verderop ligt het vroegere gemeentelijk zwembad.

U rijdt over de lavendelblauwe **bowstringbrug** en ontdekt de **aange-meerde woonschepen** langs de Samberkaaien en in de binnenhaven van Marchienne.

Rechts ziet u de vroegere Brasserie des Alliés, een beschermd industrieel overblijfsel.

Links ziet u de indrukwekkende **terril van de winplaats van Bas-Longs-Prés** in Monceau-Hameau, behoeder van de Westpoort.

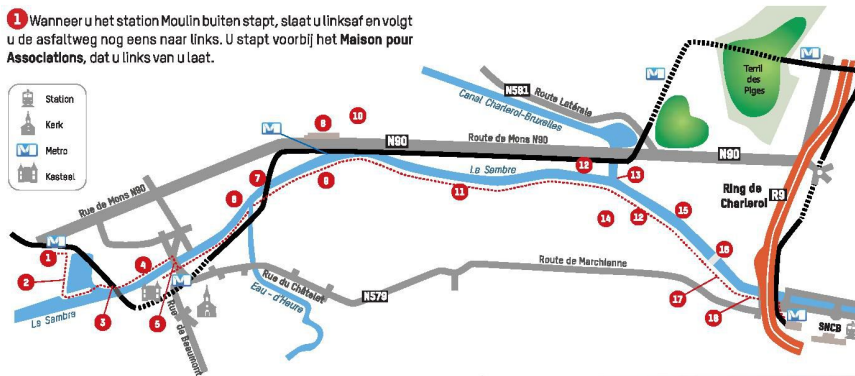
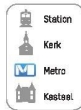
STATION MOULIN

De naam van het station herinnert aan een molen die eertijds aangedreven werd door een stuw van de Ernelle, aan de grens met het kasteeldomein van Monceau-sur-Sambre. Deze beek eindigt zijn loop door het park alvorens ondergronds in de Samber uit te monden.

U stapt in dit station af.

TERUGKEER TE VOET, VIA HET JAAGPAD

1 Wanneer u het station Moulin buiten stapt, slaet u linksaf en volgt u de asfaltweg nog eens naar links. U stapt voorbij het **Maison pour Associations**, dat u links van u laat.

2 Stap rechts rond de **binnenhaven van Marchienne** door de bewegwijzering van het Grote Routepad te volgen (rood-witte horizontale strepen). Er liggen enkele woonschepen aangemeerd. De Franse term voor binnenhaven (darse) werd vroeger in het Middellandse Zeegebied gebruikt om een havenkom binnen in een haven aan te duiden waar boten hersteld konden worden.

3 U passeert onder de **bouwstrijngbrug** waar de metro over rijdt. Wanneer u over uw schouders kijkt, ontdekt u de indrukwekkende **terril van Monceau-Hameau**, die vanaf de winplaats nr. 19 van Bas-Longs-Prés aangelegd werd, een van de diepste schachten van Europa, met een winningsverdieping op 1.355 m. De laatste actieve steenkoolwinplaats op het grondgebied van Charleroi, die dichtging in 1979. De schuit *Spes Nostra*, die nabij de brug aangemeerd ligt, is een kapelboot (foto 1), een plaats ter verering en viering van de grote gebeurtenissen uit het leven van de binnenschippers. Men vindt er ook een sociale en familiale dienst die voor iedereen toegankelijk is. Hij werd gebouwd in Thuin in 1953, heeft geen motor en ligt al meer dan 50 jaar aangemeerd in Marchienne.

4 Op de kaaf houdt u rechts om bij het **monument du Pardon** te komen, dat in 2001 ingehuldigd werd. Dit verenigt drie symbolen: een anker voor de zeevaart, een schroef voor de binnenscheepvaart (riviervaart) en een stuurwiel voor de pleziervaart. De term **Pardon** verwijst oorspronkelijk naar een Bretoens bedevaartsfeest maar vandaag wordt deze term eveneens gebruikt in de binnenscheepvaart en soms ook in de pleziervaart.

Le **Pardon** in Marchienne-au-Pont vindt gebruikelijk tijdens een weekend in september plaats, aan het eind van het pleziervaartseizoen. Verschillende tientallen boten defileren voor de kapelboot en meren daarna in de buurt ervan aan alvorens de Vlam voor het **monument du Pardon** aangestoken wordt. Die zondag zegent de aalmoezenier de boten.

5 Stap via de trappen over de brug naar de andere oever. Indien u Marchienne niet wenst te bezoeken, daalt u achter de brug de trappen naar rechts af naar de kapelboot. Neem het jaagpad naar rechts in de richting van Charleroi.

TE ZIEN: WANDELING IN MARCHIENNE

Om het centrum van Marchienne te bezoeken, stapt u recht door tot aan het pleintje voor u, waar u mooie bouwwerken uit de 18de eeuw kunt bewonderen.

De **Sint-Mariakerk** (1802), in gotiekstijl, is opgebouwd uit granieten breukstenen. Tegen de muren kunt u de grote 15de-eeuwse grafstenen van Jean de Hamal bewonderen, de beroemdste heer van Monceau, afgebeeld met zijn twee echtgenotes.

Rechts ziet u het **kasteel van Cartier**. Dit mooie bouwwerk uit de 17de eeuw werd versterkt langs de Sambre en heeft verschillende tuinen en een park. Baron Emile de Cartier, een diplomaat die in verschillende landen ambassadeur was, liet in Beijing de Belgische ambassade bouwen naar het model van het familie kasteel. Deze kopie van het kasteel staat nog altijd overeind in Beijing. Het kasteel was de bakermat van de familie van Marguerite Yourcenar. Vandaag draagt de bibliotheek de naam van deze grote schrijfster, de eerste vrouw die verkozen werd in de Franse Académie.

Bezoek mogelijk tijdens de openingsuren van de bibliotheek of tijdens evenementen.
Tel.: +32(0)71 86 58 27 – bibliothequeyourcenar@gmail.com

Om terug te keren naar het jaagpad, neemt u het (beschermd) kasseesteegje dat van aan het kasteelportaal naar beneden afdaalt. U neemt het jaagpad naar rechts in de richting van Charleroi.

6 Nadat u onder de **metalen spoorwegbrug** door gestapt bent, ziet u aan uw rechterkant de **Eau-d'Heure**, die onder een heel bos leidingen van de firma **Alr Liquide** uitmondt in de Sambre. Deze firma is te herkennen aan zijn koelblokken waar het water dat uit de Sambre opgepompt wordt (langs boven wegvloeit). In deze firma worden de verschillende bestanddelen die in de lucht aanwezig zijn gescheiden: waterstof, zuurstof, stikstof, argon, enz.

7 Langs de **tuibrug** kan de metro de Sambre oversteken. Dit civiele bouwwerk, dat opgericht werd toen Cockerill-Sambre nog welverend was, was een uitstroom van de Waalse knowhow.

8 Op de andere oever van de Sambre merkt u de **Rockerill** op. Dit excentrieke cultuurcentrum is gevestigd in de hoogovens van de vroegere fabrieken van de Providence, die in 1838 gebouwd werden door de erfgenamen van Ferdinand Puissant d'Agimont en Ingenieur Thomas Bonehill. De Providence, met zijn metaal smelterij en pletterijen, was de pionier van het toekomstige ijzerindustrieel complex van de Westpoort van Charleroi. Het bedrijf werd indertijd beschouwd als de beste onderneming, die het beste betaalde en waar de veiligheid het grootst was.

9 Sinds 2002 maakte het **Urban Dreamfestival** van dit deel van Charleroi een **street art**-museum (foto's 2, 3, 4) en maakte het zijn intrede bij de club van Europese steden die open staan voor graffiti kunstenaars. Honderden kunstenaars uit Frankrijk, Nederland, Spanje, Duitsland, Italië en Vlaanderen namen aan verschillende edities van het festival deel. Creaties van anonieme talenten staan zij aan zij met die van beroemdheden. U stapt langs de fabriek **Industeel**, waarvan de ruim 700 meter lange buitenmuur versierd is met muurschilderingen en graffiti tekeningen die in 2003 tijdens het **Urban Dreamfestival 2** aangebracht werden. De muurschildering met Aziatische figuren en een Aborigin zijn van de hand van de Belgische acteur en graffiti kunstenaar **Matthias Schoenaerts**.

10 De warmtecentrale van het type gas- en stoomturbine werd gebouwd in 2012 en in 2016 overgekocht door de Franse elektriciteitsleverancier Poweo. Er worden een veertigtal werknemers tewerkgesteld en ze heeft een vermogen van ongeveer 400 MW. Rechts van de warmtecentrale merkt u de **oude elektriciteitscentrale van Cockerill-Sambre** op, met haar waterkasteel, smalle schouw en grote koeltoren. Achter deze toren staan de boxen met de bestanddelen die men bij het ijzermineeraal voegde. Op de achtergrond staat de oude cokesfabriek van Carsid, die ontmanteld zou kunnen worden.

11 De voormalige **Ijzerfabriek** werd in 1863 opgericht door Victor Gilliaux, een mijningenieur. De installaties bevatten een Martin staalfabriek en een walsstraat. Vandaag is de fabriek, die de naam **Industeel** aannam, de wereldleider in de productie van speciaal, hoogkwalitatief staal.

12 In het midden van de jaren 2000 werd **Carsid**, dit pronkstuk van de staalindustrie, nog beschouwd als een van de performantste van Europa. Cockerill-Sambre is Carsid Duffero geworden maar de kredietcrisis die in 2007 in de Verenigde Staten woedde, verspreide zich naar alle uithoeken van de planeet en had de sluiting van de hoogoven nr. 4 tot gevolg. Deze laatste "kathedraal van het vuur" in Henegouwen, die sinds 1963 vanuit de hoogte neerkeek op de metropool aan de Sambre, bleef op 11 november 2008 haar laatste kaers uit. Een beschermcomité strijdt voor het behoud ervan als industrieel erfgoed.

13 Aan de **samenvoeling van de Sambre en het kanaal Charleroi-Brussel** staat de sinterfabriek van Carsid, met haar drie schouwen. (Foto 5)

14 De **hoogovens** werden voorzien van verpulverde steenkool die aangevoerd werd via een grote buis die over de Sambre lag. De beide oevers van de Sambre worden nog altijd met elkaar verbonden door drie dienstbruggen: hierlangs werden de cokes, het ijzermineeraal en de geagglomererde producten vervoerd. Men is van plan ze te ontmantelen in het raam van de reconversie van de site van Carsid – Duffero.

15 De **elektrostaalfabriek van Thy-Marcinelle** produceert walsdraad, gerild staafstaal voor de wapening van gewapend beton en betonstaalnetten. Oorspronkelijk werden de metaalgieterij en -smelterij in 1763 opgericht in Thy-le-Château, een dorp dat 20 km ten zuiden van Charleroi ligt. In 1850 vestigde de firma zich in Marcinelle, met de aankoop van een cokesfabriek. Ze werd in 1989 overgenomen door de Milanese groep Riva.

16 De **sluis van Marcinelle** werd gebouwd voor de Tweede Wereldoorlog, stroomopwaarts van Charleroi, om de oude sluis, die stroomafwaarts van de stad lag, te vervangen. Het project maakte deel uit van een groot stedenbouwkundig plan, dat de doortocht van de Sambre in de stad en de bouw van vier nieuwe bruggen omvatte. Een Sambrearm werd aangelegd en omgebouwd tot een winkellaan, de boulevard Tirou.

17 Achter de sluis **verlaat u het jaagpad** via de weg die schuin naar rechts loopt.

18 U loopt langs de busparking alvorens het station van Charleroi te bereiken.